

Synnytysosasto tarvitsee osaajia

Korkeala lapsikuolleisuus
Perinne synnyttää kotona lisää ongelmia. Synnytyksissä avustavat naiset ovat itseoppineita ja ympärileikkausten vuoksi ensisynnytykset ovat erityisen vaikeita.

Siksi vastasyntyneiden kuolleisuus on Somaliassa maailman korkeimpia.

YK:n mukaan Somalian lapsista 4,4 prosenttia kuolee ennen viidettä ikävuotta. Kuoli yli 10-kertainen koko maailman keskiarvoon, 0,4:ään. Suomessa pikkulasten kuolleisuus on 0,3 prosenttia.

Garowen yliopistosairaala pyrkii nykyisellään huolettaamaan lähinnä ensisynnyttäjiä sekä niistä, joiden raskaudessa on ollut ongelmia.

Elokuussa kuoli silti 11 vauvaa 118 syntyneestä, vaikka sairaalassa vauvojen selvämis-mahallisuudet ovat jo selvästi paremmat kuin kotona.

Onnistumisiakin koetaan. Hätäsektiolla syntynyt terve poikavauva tarkastelee ensimmäisenä aamuna ympäristöä hyvinvoinnana mutta ihmetyksen vallassa.

raalan työssäoppimisjaksole vielä ennen kuin IOM:n ohjelma päättyy ensi kesänä.

Parempaa opetusta
Puntnama 16 asiantuntijasta useimmat työskentelevät terveysministeriössä ja toiseksi suurimman kaupungin, Bosason, sairaalassa.

Haji Abdi terveydenhoito-opinlaitoksen johtaja **Ardo Said Mohmud** on erittäin iloinen siitä panoksesta, jonka kolme Siida-ohjelman asiantuntijaa ovat sairaanhoitajien ja kättilöiden opetukseen tuoneet.

Heistä **Omar Hussein** sekä opettaa koululla että vetää opettajien jatkokoulutusta.

"Opetuksen sisällön monipuolistuttua ja opettajien ammattitaidon karttuessa arvotuksemme on kohonnuttu, mikä näkyy niin oppilasmäärässä kuin koulun tunnettuudessa", Said Mohmud iloitsee.

Oman asiantuntijien saaminen on myös tuonut säästöä. Opettajia ei ole tarvinnut enää lähettää samaan kallista jatkokoulutusta ulkomaille.

KAJALEENA RUNSTEN

Suomalainen kättilö Ifrah Ahmed neuvoa nuorta äitiä Faduma Hassan Abdia hoitamaan vuorokauden ikäistä poikavauvaa. Hargeisan sairaalassa vastasyntyneiden kuolleisuus on laskenut 24 prosentista viiteen henkilökunnan ammattitaidon kohennuttua.

Munuaispotilaalla
oli vielä neljä vuotta
sitten Somalimaassa
kovat vaihtoehdot:
hakeudut kalliiseen
hoitoon ulkomaille
tai kuolet.

ensi kartoista, varastossa oli seis-
syt lahjoituksina saatuja mu-
nuaishoitolaiteita viisi vuotta
käytännä panttina. Niitä ei osattu
kättää.

Munuaisten vajaatoiminnas-
ta kärsivä joutui matkaamaan
hoitoihin Keniaan, Etiopiaan
tai Arabiemiiraatteihin. Vajaa-
toiminnasta kärsivät tarvitsevat
usein hoitoa pitkään, jopa lopun
ikänsä. Jos tähän ei ollut varaa,
kohtalona oli kuolema.

Hoitojen aloittamisen jälkeen
potilaita on ollut 5 500. Keski-
määräisesti 70 ihmistä viikossa käy
hoitettavana.

Haddi on kouluttanut osaston
yhdeksän työntekijää, nyt hom-
ma pyöri ilman häntäkään. Se-
uraava tehtävä on kouluttaa tek-
ijä Somaliaan toiseen suureen
julkiseen sairaalaan Burcoon.

paikallisia terveyspalveluiden jälleenkantamisessa.

Työntekijät ovat tulleet kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön IOM:n pestille. Useimmilla tämä eräänlainen ”terveyslahtetilaan” työ on venähtänyt ajateltua pidemmäksi niin mielekästä se on ollut.

”Ensin oli vähän vaikeaa sopeutua. Kun opin tuntemaan muita hoitajia ja pääsin tähän ohjelmaan, alkoi sujua paremmin”, Suomessa opiskellut kättilä **Irfah Ahmed** kuvaa.

Hien väriä! Hargeisan sairaalassa ensin kertaa harjoittelijana vuonna 2007, mutta palasi Lontoon.

Ahmed on kouluttanut kahden muun Mida Finnsmon palkkaamaan työntekijän kanssa koko synnytysosaston henkilökunnan. Vastasyntyneiden kuolleisuus on sen ansiosta painettu reilusta kahdesta vuodesta 24:stä viiteen prosenttiin.

On kaikkineen elinvoimaisempi. Näiden ansiosta Hargeisassa on asunut myös monien maiden maiden perheitä tunnustelemaassa, miten asuminen suvun kotimaassa onnistui.

Mida Finnson -ohjelma syntyi alunperin Suomensomalien aloitteesta. Koska sitä on rahoittanut Suomen ulkoministeriön osana kehityspoliittikkaa, etusija asiantuntijoina valinnoissa on ollut suomalaisilla.

Kaikkiin lauteiden terveysalan tarvitsemiin tehtäviin heitä ei luonnollisesti ole löydetty. Siinä ammattilaisia on rekrytoitu useista niistä maista, joihin somaleja lähti 1980- ja 90-luvuilla.

Harkinta päällä

MT:n kysely osoittaa, että työ entisellä kotimaassa koetaan siltä siltä tärkeämmäksi kuin maailmalla kenties saavutettavasta paremmat ansiot.

Lähes paristakymmenestä

avustusta asiantuntijasta vain kaksi arvioi varmasti palaavansa komennuksiin jälkeen Suomeen. Kourallinen on jo päättänyt jäädä ja muut kertovat jatkavansa Suomessa. Kukaan ei ollut Suomessa Somaliassa olevan vakavassa harkinnassa.

"Minulla on eettinen dilemma, ollako täällä vai Suomessa. Suoraan sanoen: en tiedä vielä", kertoo **Ahmed Haddi**, joka on Guleedin tavoin yksi Mida Finnson -ohjelman alkuperäisen aloitteen tekijöistä.

"Perhe on Suomessa. Lapset ovat syntyneet siellä. He kokevat olevansa suomalaisia."

"Suomi on eniten kotimaani, vaikka olenkin asunut muualla pitkään", kuvasi puolestaan **Ifrah Ahmed**.

Hän syntyi Somaliassa, kävi koulun ja opiskeli sairaanhoitajaksi Suomessa ja toimi kätöillä Britannianssa. Kuten monen somalin, hänenkin sisaruskansa ovat levinneet monen maahan.

sellaisia huolia on paljon vähemmän", hän toteaa hymyillen.

Askar on niitä, jotka johtavat esimerkillään. Hän on opiskellut lääkäriksi Moskossaan 1980-luvulla ja erikoistunut Suomeen.

Kun sisällissota loppui, hän palasi kansainvälisten järjestöjen palvelukseen kotiseudulleen ja on tunnettu koko Suomessa muun muassa tuberkuloosin ja hiv:n ehkäisytyöstä. Askar on itsekkin yksi IOM:n rekrytoinneista.

Juuri tähän IOM:n ohjelman onnistumisen perustuu. Asian-
tuntemus rakentuu jakamalla saman kansan ammatillaisesta kesken.

"Älä anna meille kalaa, vaan opeta meitä kalastamaan", hän siteeraa vanhaa viisautta.

Keskussairaalan lisäksi muualta saapuneita somaliammatillaisia löytyy Somali-
maan terveysministeriöstä ja terveysvirastosta, sairaanhoi-
to-oppilaitoksesta ja tuberku-
loosisairaalaista.

KAJALEENA RUNSTEN

Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM palikkaa muualla asuvia somaliammattilaisia asiantuntijoiksi terveydenhuoltoon.

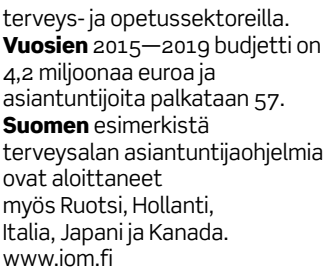
Suomen ulkoministeriön rahoittamassa Mida Finnsom -ohjelmassa on työskennellyt noin 10 asiantuntijaa vuoden 2018 jälkeen.

Somalimaassa työskentelee tällä hetkellä 20 ja Puntmaassa 16 asiantuntijaa.

Kudmivihaiseen hankkeeseen budjetit vuosina 2008–2016 on 5,7 miljoonaa euroa.

Ohjelmaa jatkuu

Somalien etelä- ja keskiosissa



Siirtolaisuusjärjestö IOM:n asiantuntijajohtelma on saanut paljon aikaan terveydenhuollossa sekä Somalimaassa että Puntumaassa, havainnoi Afrikansarven maita seuraava virkamies **Matti** pääin jatkuneen kriisin vuoksi osin selvästi alhaisempi. Siksi ei voida odottaa, että päästäisiin yhtä pitkälle kuin näillä kahdella alueella on menty”, Karvarnen muistuttaa.

ja Länsi-Afrikan yksiköstä.
 ”Henkilökohtaisesti olen aika
 vaikuttunut siitä, miten moti-
 voituineita nämä ihmiset ovat.
 He ovat kuitenkin jättäneet koti-

Suomen keskeisiä kohteita
 Se, mitä Ibrahim kaipaa, on
 enemmän yhteistyötä erilaisten
 kansainvälisten ohjelmien kes-
 ken.

maansa ja usein myös perheensä tullaakseen tänne.”

”He eivät ole vain olleet täällä tarjoamassa työpanoksensa palveluiden tuotantoon vaan he ovat kehittäneet merkittävässä määrin koulutusta sekä sektorin ja työpaikkojen strategista suunnittelua.”

Ulkoministeriössä tähätään samaan, sillä Suomi osallistuu viiden muun maan kanssa myös Somalian terveyssektorin kattavaan jälleenrakentamiseen.

”Somalia tulee olemaan kehitysvuon leikkauksista huolimatta yksi Suomen keskeisistä kohteista”, ennakoii Karvanen.

Ulkoministeriä rohoitetaan tänään Suomalaisen rahtivälikomission puolesta. Uusi ulkoministeri on valittu, ja hän on valittu ulkoministeriksi. Uusi ulkominister on valittu, ja hän on valittu ulkoministeriksi.

terveysministeriön suunnittelujohtaja **Faisa Ibrahim:**

”Tämän ohjelman tulokset voidaan todistaa käytännössä vain terveyslaitaissa. Sen opit ovat siirrettävissä muihin alueemmien sairaaloihin.”

Ulkoministeriö ja IOM aloittivat vastaavan asiantuntijapalvelun eteläisessä ja keskisessä Somaliassa. Se ulottuu terveydenhuollon lisäksi opetuslalle (MT 210).

"Lähtöä on siellä pitäm-

KAIJALEENA RUNSTEN